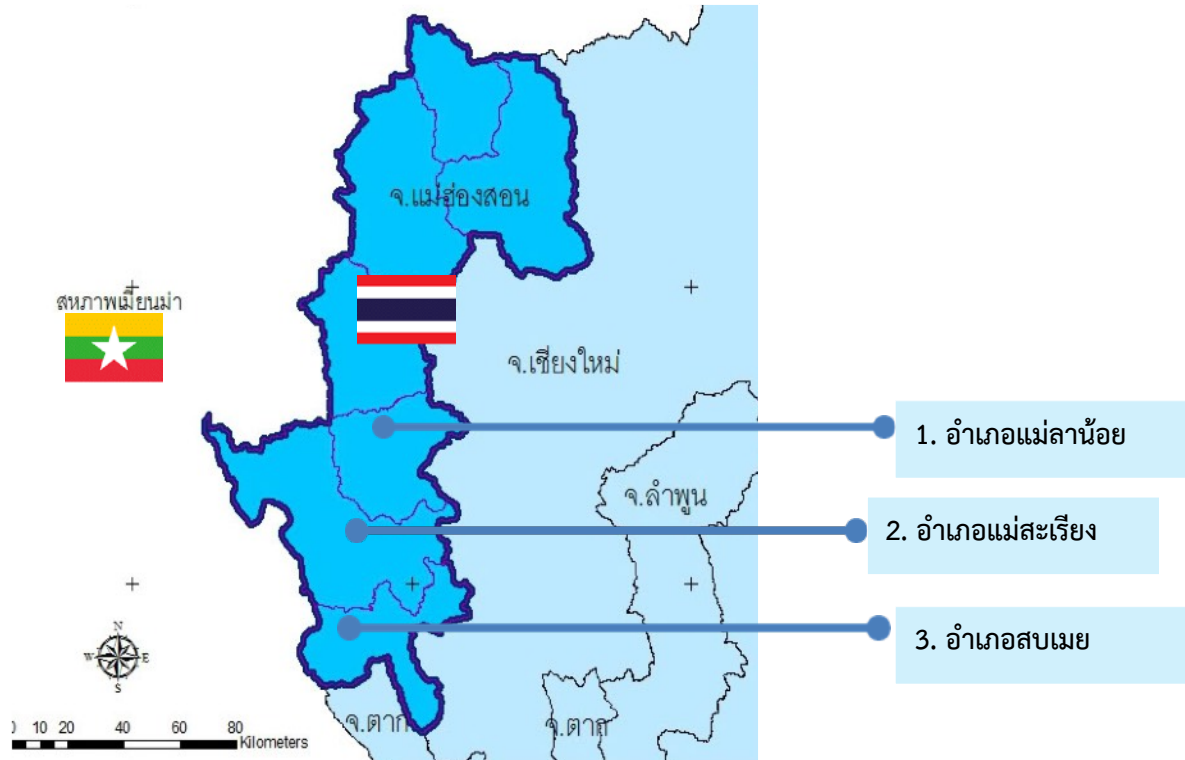

1. ข้อมูลทั่วไปของด่านศุลกากรแม่สะเรียง

1. ขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบ และความยาวของแนวเขตแดนที่ติดประเทศเพื่อนบ้าน

ตาม “กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕62”¹ ข้อ ๓ (11) ประกอบ “ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดและแบ่งส่วนราชการตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕62”² ลงวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕62 ข้อ ๑ (36) กำหนดให้ “ด่านศุลกากรแม่สะเรียงมีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน” รวมพื้นที่ประมาณ ๕,๗๑๑.๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓,๕๖๙,๕๐๐ ไร่ โดยมีส่วนที่เป็นชายแดนไทยติดกับรัฐกะยา: Kayah State และรัฐกะเหรี่ยง: Kayin State ของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา: Republic of the Union of Myanmar เป็นระยะทาง ๒๒๔ กิโลเมตร โดยในส่วนที่เป็นเขตรับผิดชอบของด่านศุลกากรแม่สะเรียงนี้ มีสันปันน้ำของทิวเขาถนนธงชัยตะวันตกเป็นเส้นเขตแดนช่วงอำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียง ๖๗ กิโลเมตร มีแม่น้ำสาละวินเป็นเส้นเขตแดนช่วงอำเภอแม่สะเรียงและอำเภอสบเมย ๑๒๗ กิโลเมตร และมีแม่น้ำเมยเป็นเส้นเขตแดนช่วงอำเภอสบเมย ๓๐ กิโลเมตร

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า ๑๐๙ - 123 วันที่ 1 พฤษภาคม 2562

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑36 ตอนที่พิเศษ 125 ง วันที่ ๑6 พฤษภาคม ๒๕62

1.1 เขตควบคุมศุลกากร

เนื่องจากท้องที่ในบางจังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศอื่นทำให้มีการนำของเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้ท้องที่ดังกล่าวเป็นเขตควบคุมศุลกากร เพื่อให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจบางประการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับศุลกากร ประกอบกับมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้การกำหนดเขตท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมศุลกากร ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตรา “พระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตควบคุมศุลกากร พ.ศ. ๒๕60”³ กำหนดให้เขตท้องที่อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย เฉพาะในท้องที่ตำบลสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมศุลกากร

1.2 ทางอนุมัติและด่านพรมแดน

“กฎกระทรวงกำหนดด้านศุลกากรและด่านพรมแดน พ.ศ. 2560 ลำดับที่ 21”⁴ คือ “ด่านพรมแดน บ้านเสาหิน ตั้งอยู่ที่ บ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน” และมีทางอนุมัติคือ

“ทางถนน จากเขตแดนสหภาพมาบริเวณบ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง ไปตามถนน บ้านเสาหิน - บ้านกาศ บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘ สายต่อทางของเทศบาลนครเชียงใหม่ ควบคุม - ต่อเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนควบคุมถึงด้านศุลกากรแม่สะเรียง” ตามประกาศกรมศุลกากร ที่ 21/2561 เรื่อง กำหนดเวลาขนส่งของเข้า - ออกผ่านเขตแดนทางบกตามทางอนุมัติ ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2561

1.3 เวลาเปิด - ปิด จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า

เวลาขนส่งของเข้าในหรือออกนอกราชอาณาจักรผ่านเขตแดนทางบกตามทางอนุมัติ ใช้เวลา ตาม “ประกาศกรมศุลกากร ที่ 21/2561 เรื่อง กำหนดเวลาขนส่งของเข้า - ออกผ่านเขตแดนทางบกตามทางอนุมัติ ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒560” ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. ๒561 คือ ตั้งแต่เวลา 0๖.๐๐ ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกา เพื่อให้การปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรตามทางอื่น นอกจากทางอนุมัติ เป็นไปอย่างถูกต้อง รัดกุม เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและ เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการค้าชายแดน ผู้ส่งของออกหรือผู้ขนส่งที่มีเหตุจำเป็นจะต้องขนส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรตามทางอื่นนอกจากทางอนุมัติ ให้ยื่นคำร้องแสดงความจำนงล่วงหน้าว่าจะส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรผ่านเขตแดนใด ๆ ทางบกหรือตอนใดแห่งเขตแดนนั้นต่อด้านศุลกากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบเพื่อ อนุญาตเป็นหนังสือให้ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรหรือขนส่งตามเส้นทางที่ร้องขอนั้น

จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ช่องทางบ้านเสาหิน ตามประกาศ จังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านเมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่อง แนวทางปฏิบัติการอนุญาตให้บุคคลสัญชาติเมียนมาผ่านเข้า - ออกบริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดน ด้าน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. ๒๕5๘ โดยจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าช่องทางบ้านเสาหิน หมู่ที่ ๑ ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เวลาเปิดทำการจุดผ่อนปรน ตั้งแต่ ๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น. ของทุกวัน ตามเวลาในประเทศไทย ซึ่งจุดนี้อยู่ตรงข้ามกับ บ้านโห้จี้ต (Hogyit) เมืองลอยก่อ (Loikaw) รัฐกะยา (Kayah State) ของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา: Republic of the Union of Myanmar

จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ช่องทางบ้านแม่สามแลบ ตามประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนและศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านเมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่อง แนวทางปฏิบัติการอนุญาตให้บุคคลสัญชาติเมียนมาผ่านเข้า - ออกบริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดน ด้าน

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 131 ก หน้า 40 - 43 วันที่ 27 ธันวาคม 2560

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 118 ก หน้า 1 - 30 วันที่ 13 พฤศจิกายน ๒๕60

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. ๒๕5๘ โดยจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าช่องทางบ้านแม่สามแลบ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เวลาเปิดทำการจุดผ่อนปรน ตั้งแต่ ๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น. ของทุกวัน ตามเวลาในประเทศไทย ซึ่งจุดนี้อยู่ตรงข้ามกับ บ้านผ่าปูน (Hpapun) เมืองพะอัน (Hpa-an) รัฐกะเหรี่ยง (Kayin State) ของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา: Republic of the Union of Myanmar

2. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของด่านศุลกากรแม่สะเรียง

ด่านศุลกากรแม่สะเรียง มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดใน [กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. ๒๕62](#) ข้อ 17 ภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการศุลกากร การจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่นสำหรับสินค้านำเข้าและส่งออก สินค้าถ่ายลำ สินค้าผ่านแดน และของติดตัวผู้โดยสารที่นำเข้ามาในหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักร การคืนอากรที่มีใช้กรณีตามมาตรา 29 และมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 รวมทั้งการควบคุมและตรวจสอบสินค้านำเข้าและส่งออก สินค้าถ่ายลำ สินค้าผ่านแดน และของติดตัวผู้โดยสารที่นำเข้ามาในหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(2) ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านคลังสินค้าทัณฑ์บนและเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร เขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) สืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการเกี่ยวกับการทบทวนเอกสารต่าง ๆ หลังผ่านพิธีการศุลกากร

(4) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีทางศุลกากร ของกลาง และของตกค้างที่อยู่ในความรับผิดชอบ

(5) วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้าและของติดตัวผู้โดยสารที่นำเข้ามาในหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักร รวมทั้งจัดการประเมินผล พัฒนา และปรับปรุงฐานข้อมูลด้านศุลกากรเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง

(6) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และให้คำปรึกษาแนะนำในการอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดน

(7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

การบริการด้านพิธีการศุลกากร

ปัจจุบันกฎกระทรวงกำหนดด่านศุลกากรและด่านพรมแดน พ.ศ. 2560 ให้ด่านศุลกากรแม่สะเรียง รับผิดชอบพิธีการศุลกากรและการตรวจของที่ขนส่งเข้ามาในหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักร

โดยผู้นำเข้าและส่งออกสามารถปฏิบัติพิธีการศุลกากรผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมศุลกากร และด่านศุลกากรแม่สะเรียง ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ข้อจำกัดของผู้ประกอบการทั้งไทยและพม่าที่จะนำสินค้าเข้า - ออก ตามแนวชายแดนด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ ผู้ประกอบการทุกรายจะต้องขึ้นทะเบียนกับทางจังหวัดแม่ฮ่องสอนและอำเภอในพื้นที่ และเมื่อจะทำการนำสินค้าเข้า - ออกก็ต้องมาปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เสียก่อน ทั้งนี้เป็นไปตาม ประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอน และศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านเมียนมา จังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่อง แนวทางปฏิบัติการอนุญาตให้บุคคลสัญชาติเมียนมาผ่านเข้า - ออกบริเวณจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดน ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. ๒๕5๘ ทั้ง ๆ ที่โดยปกติแล้ว ผู้ประกอบการทั่วไปในที่อื่น ๆ ของประเทศไทยนั้น

สามารถผ่านพิธีการศุลกากร ทั้งการนำเข้าและส่งออกตลอดจนการส่งสินค้าที่ขอใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ด้วยการส่งข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมศุลกากรและทำการขนส่งสินค้าเพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ด่านศุลกากรที่อยู่ตามชายแดนประเทศที่จะส่งผ่านสินค้าเป็นผู้ตรวจสอบ ว่าสินค้าแต่ละรายได้ปฏิบัติพิธีการครบถ้วนตามที่กฎหมายอันเกี่ยวข้องกับการนำเข้าส่งออกสินค้ากำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบวิธีของทางราชการ ที่จะควบคุมการนำเข้าและส่งออกให้ถูกต้อง และเป็นการอำนวยความสะดวกตลอดจนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศตามนโยบายของรัฐบาลอยู่แล้ว

3. ช่องทางการนำเข้า – ส่งออก

ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของด่านศุลกากรแม่สะเรียง ไม่มีการเปิดเป็นจุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนชั่วคราวแต่อย่างใด มีเพียง จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า มีแนวเขตติดต่อกับชายแดนประเทศเมียนมา ระยะทาง 198 กิโลเมตร แบ่งเป็นทางบก 58 กิโลเมตร และทางน้ำ คือ แม่น้ำสาละวิน ระยะทางยาว 140 กิโลเมตร มีช่องทางการเข้า – ออก ของสินค้านำเข้าและส่งออก 2 ช่องทาง คือ

3.1 ช่องทางบ้านเสาทิน

ด่านพรมแดนบ้านเสาทิน ตำบลเสาทิน อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งขึ้นตามกฎหมายกระทรวงการคลัง (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2539 โดยมีเส้นทางอนุมัติทางถนนจากเขตแดนประเทศเมียนมาบริเวณ บ้านเสาทิน ตำบลเสาทิน อำเภอแม่สะเรียงไปตามถนนบ้านเสาทิน - บ้านกาศ บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 สายต่อทางของเทศบาลนครเชียงใหม่ ควบคุม - ต่อเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนควบคุม ถึงด่านศุลกากรแม่สะเรียง มีระยะทางยาวประมาณ 92 กิโลเมตร

ทางอนุมัติจากด่านพรมแดนบ้านเสาทินถึงด่านศุลกากรแม่สะเรียงที่มีระยะทางประมาณ ๙๒ กิโลเมตร ก็เป็นเส้นทางที่ผ่านเข้าไปในเขตป่าสงวนสาละวินและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน ซึ่งเป็นทางลูกรัง สลับกับทางดินที่มีความลาดชันและผ่านไปตามสันเขา บางช่วงต้องผ่านลงไปในลำธาร โดยต้องใช้เวลาในการเดินทางไม่ต่ำกว่า ๔ ชั่วโมงและจะต้องใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อในการเดินทางเท่านั้น ซึ่งถือเป็นทางอนุมัติที่มีความยากลำบากในการเดินทางและทุรกันดารที่สุดของกรมศุลกากร ในฤดูแล้งใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 4 – 5 ชั่วโมง ฤดูฝนต้องใช้เวลาในการเดินทาง 7 – 12 ชั่วโมง เนื่องจากเส้นทางคมนาคม จากอำเภอแม่สะเรียง ไปยังด่านพรมแดนบ้านเสาทินเป็นถนนลูกรัง สภาพผิวการจราจรขรุขระ เป็นหลุมลึก บางช่วงรถยนต์ต้องวิ่งผ่านป่าเขา และลำธาร จึงต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางยาวนานกว่าปกติ บุคคลสัญชาติไทย และสัญชาติเมียนมา สามารถเดินทางเข้า - ออกเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าได้ระหว่างเวลา 08.00 - 16.00 น. ของทุกวัน

สภาพทางอนุมัติจากด่านพรมแดนบ้านเสาทินถึงด่านศุลกากรแม่สะเรียงที่มีระยะทางประมาณ ๙๒ กิโลเมตร ที่สภาพเป็นป่าสูงชัน หลายช่วงต้องแล่นในลำธาร ใช้เวลาเดินทางด้วยรถขับเคลื่อนสี่ล้อไม่ต่ำกว่า ๔ ชั่วโมง

3.2 ช่องทางบ้านแม่สามแลบ

จุดผ่อนปรนเพื่อการค้าช่องทางบ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย เป็นการขนส่งสินค้าจากประเทศเมียนมา มายังประเทศไทยทางแม่น้ำสาละวิน มาตามเส้นทางอนุมัติเฉพาะคราวโดยมีระยะทางจากจุดผ่อนปรนถึงอำเภอแม่สะเรียงยาวประมาณ 56 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง

โคและกระบือมีชีวิต สินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้าสูงสุดของด่านศุลกากรแม่สะเรียง ซึ่งส่วนใหญ่จะนำเข้าจาก
เมียนมาร์ล่องตามลำน้ำสาละวินมาขึ้นฝั่งไทยที่บริเวณบ้านแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
และขออนุญาตทำการขนส่งนอกทางอนุมัติมายังด่านศุลกากรแม่สะเรียง